

Grzegorz Furgo
Marta Golbik
Posłowie na Sejm RP VIII. kadencji
Klub Poselski Nowoczesna

**Minister Kultury i
Dziedzictwa Narodowego
Pan Piotr Gliński**

Interpelacja

W sprawie przedstawienia podstawy prawnej dla obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej KRRiTV

Szanowny Panie Ministrze, na podstawie art. 192 Regulaminu Sejmu przedkładam niniejszą interpelację, której celem uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jaka jest podstawa prawna obligująca do uiszczania opłaty przez obywateli, zwanej dalej abonamentem RTV. W myśl zapisów zawartych w konstytucji art. 84, obowiązkowe opłaty publiczne o charakterze podatku muszą być rozłożone równomiernie i obowiązywać każdego obywatela. Niestety niewielka część Polaków opłaca abonament za posiadanie odbiornika radiowego i telewizyjnego. W myśl przepisów zapisanych w Ustawie z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych, obywatele są wprowadzani w błąd w związku z obowiązkiem uiszczania opłaty abonamentowej. Przepisy ustawy wykluczają bowiem taki obowiązek.

Na podstawie art. 2 ust.2 Ustawy, w brzmieniu *„Za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych pobiera się opłaty abonamentowe”* i pkt. 2 *„Domniemywa się, że osoba która posiada odbiornik radiowy i telewizyjny w stanie umożliwiającym natychmiastowy odbiór programu, używa tego odbiornika”*, obywatel zobligowany jest do uiszczania opłaty abonamentowej za posiadanie sprawnego odbiornika, a nie za program, który może dzięki niemu odbierać. W wielu przypadkach jednak posiadacze sprawnych odbiorników, zwłaszcza telewizyjnych, używają tych urządzeń do czynności innych niż odbiór programu TV nadawanego przez nadawcę. Jest tak w przypadku gier konsolowych oraz podłączonych komputerów. Ponadto to opłata za używanie „odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych” zostały ustawowo usankcjonowane mocą art. 21 ust. 1 ustawy z dn. 2 grudnia 1960 r. o Komitecie do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” (dz.U.Nr 54, poz. 307), dodanego do niej z dniem 1 marca 1985 r., a ich wysokość była kształtowana przez tzw. Radiokomitet w porozumieniu z Ministrem do Spraw Cen i ogłaszana w wielokrotnie zmienianym zarządzeniu przewodniczącego Radiokomitego z dnia 31 października 1985 r. w sprawie opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (M.P. Nr41, poz. 264 ze zm.). Następnie problematykę „opłat abonamentowych” regulowały art. 48-51 ustawy o RTV, uchylone przez obowiązującą ustawę abonamentową.

Jak wynika z powyższego, treść przepisów, na podstawie których pobierany jest abonament RTV powstały jeszcze w czasach Polski Ludowej (na potrzeby Telewizji Publicznej); w czasach, gdy przepisy te powstały Telewizja Publiczna nie miała osobowości prawnej, jaką w dniu dzisiejszym ma TVP S.A. Jaka jest różnica – kiedyś TV finansowana była ze środków publicznych, dziś jako spółka prawa

handlowego może czerpać zyski z innych źródeł. Obecna ustawa brzmi jednak niemal tak samo jak analogiczne przepisy w Polsce Ludowej.

Z chwilą przekształcenia TVP w spółkę akcyjną, przepisy o obowiązku opłacania abonamentu RTV powinny stracić ważność, ponieważ egzekwowanie jakiegokolwiek rodzaju opłaty z tytułu abonamentu RTV powinna najpierw zawrzeć z każdym posiadaczem odbiornika indywidualną umowę o świadczenie usług. Bez umowy takiej, wszelkiego rodzaju roszczenia TVP S.A. i państwa polskiego względem Polaków nieopłacających abonamentu powinny być interpretowane jako niezgodne z prawem.

Jednakże w przedmiocie abonamentu orzekł także Trybunał Konstytucyjny, który w swoim wyroku z dnia 16 czerwca 2010 r. (K 24/08) określił opłatę abonamentową jako:

„Jest to danina publiczna, różna od innych danin wskazanych w art. 217 Konstytucji przez swój celowy charakter, „nie stanowiąca dochodów państwa o charakterze stricte budżetowym”. Zapewnić ma ona zarówno organowi władzy publicznej – Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji (dalej KRRiT), jak i mediom publicznym stabilność i przewidywalność wydatków na realizację misji publicznej. Skutkiem traktowania abonamentu jako daniny publicznej są rygory w zakresie jego wprowadzania (wyłącznie ustawą), a także obowiązek jawnego i kontrolowanego publicznego wykorzystywania płynących z niego dochodów. Wszystkie elementy konstrukcyjne, przesądzające o ciężarze materialnym tej daniny, należą do tzw. materii ustawowej. Zarazem abonament mając charakter publicznoprawny i będąc dochodem publicznym, podlega zasadzie wyłączności władzy ustawodawczej w kształtowaniu dochodów i wydatków państwa. Z drugiej strony jest abonament rodzajem daniny publicznej niebędącej podatkiem, a jedynie „zbliżonej do podatku”. Nie jest on opłata w klasycznej postaci, lecz ma charakter daniny publicznej związanej z możliwością korzystania z publicznych mediów stanowi dochód celowy pozabudżetowy, przeznaczony na finansowanie misji publicznej”.

W związku z powyższym proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jak jest właściwa podstawa prawna mówiąca o abonamencie RTV jako opłacie obowiązkowej?
2. W jaki sposób zinterpretowana winna być sytuacja, gdy obywatel posiada odbiornik TV, którego nie wykorzystuje do „natychmiastowego odbioru programu” i czy w dalszym ciągu zobligowany jest do uiszczania opłaty abonamentowej?
3. Jak duży odsetek obywateli zobligowanych do uiszczania tej opłaty robi to, a jak wielu nie opłaca opłaty abonamentowej?
4. Jakimi narzędziami prawnymi ministerstwo zamierza egzekwować opłatę abonamentową od obywateli, którzy dotychczas nie opłacają tej daniny? Czy egzekwowanie jest w ujęciu ministerstwa konieczne do właściwego funkcjonowania mediów publicznych?